

Valnämnden

Datum
2024-12-06

Plats och tid Tallåsenrummet, fredagen den 6 december 2024 klockan 13:00-14:00

Beslutande **Ledamöter**
Kennet Hedman (M), Ordförande
Thomas Evensson (M)
Per Olov Persson (M) tjug ersättare istället för Jens Furuskog (SD)
Jan Nordlinder (S)
Solange Nordh (C)**Ersättare**
Roger Kastman (KD)Övriga deltagande Valsamordnare Roland Hamlin
Valsamordnare Karin Höglund, sekreterare

Utses att justera Solange Nordh

Justeringens plats och tid Digital signering, 2024-12-17

Underskrifter	Sekreterare	Paragrafer §§ 25-27
		Karin Höglund	
	Ordförande	
		Kennet Hedman	
	Justerare	
		Solange Nordh	

Valnämnden

Datum
2024-12-06

ANSLAGSBEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Forum	Valnämnden
Sammanträdesdatum	2024-12-06
Datum för anslags uppsättande	2024-12-18
Datum för anslags nedtagande	2025-01-09
Förvaringsplats för protokollet	Kommunkansliet, plan 5 i Kommunhuset, Ljusdal
Underskrift Karin Höglund

Valnämnden

Datum
2024-12-06

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

§ 25	Dnr VN-00017/2024 Arvode till röstmottagare inklusive ordförande och vice ordförande i valdistrikten.....	4
§ 26	Dnr VN-00014/2024 Översyn av kommunens indelning i valdistrikt inför valet 2026.....	9
§ 27	Dnr VN-00018/2024 Utvärdering av EU-valet 2024	11

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Valnämnden

Datum
2024-12-06

§ 25

Dnr VN-00017/2024

Arvode till röstmottagare inklusive ordförande och vice ordförande i valdistrikten

Valnämndens förslag:

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar

1. Arvodet för ordförande i valdistrikt höjs till 8,0 % av riksdagsarvodet.
2. Arvodet för vice ordförande höjs till 7,0 % av riksdagsarvodet.
3. Arvodet för röstmottagare höjs till 4,5 % av riksdagsarvodet.
4. Timarvodet för röstmottagare i förtidsröstningen är oförändrat 0,3 % av riksdagsarvodet.
5. Utbildningsarvodet tas bort.

Sammanfattning av ärendet

Valkansliet har fått i uppdrag av valnämnden att göra en översyn av arvodesnivåerna med innebörden att arvodena höjs. Kommunfullmäktige har också antagit en motion om en översyn.

Valkansliet har av valnämnden i januari 2024 fått i uppdrag att utreda och föreslå nya arvodesnivåer för valförrättare. Kommunfullmäktige har i oktober 2024 bifallit en motion från centerpartiet såtillvida att arvodesersättningarna ses över. Behandlingen av motionen får tolkas som att fullmäktige är berett att besluta om en höjning av arvodena, men inte vill att nivån enligt motionens förslag skall kopplas till Gävle kommuns arvoden.

Arvodets storlek har viss betydelse för möjligheten att rekrytera nya valfunktionärer. I den enkät som skickats ut till valfunktionärerna efter de senaste valen var ersättningens storlek den fråga som avvek tydligast från andra, med lägre nöjdhet än övriga frågor. Samtidigt bekräftar många av svaren att arvodets storlek inte är avgörande för att man deltar, då man ser det som en viktig och rolig samhällsuppgift. Många av våra valfunktionärer är äldre och det finns ett klart behov av att förnygra gruppen. Då är det viktigt att ersättningen upplevs som rimlig och rättvis.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

PROTOKOLL

Valnämnden

Datum
2024-12-06

Vallokalen är på valdagen öppen 12 timmar, vid EU-val 13 timmar. Under denna tid måste alltid minst tre röstmottagare, varav en ordförande eller vice ordförande, vara på plats. Därefter vidtar rösträkningen, som tar ytterligare några timmar, samt för ordförandena transport av rösterna till valnattsmottagningen. Detta leder till långa arbetsdagar, och hög sårbarhet för sena återbud. I synnerhet kan sena förhinder från en ordförande leda till att vi inte uppfyller vallagens krav.

Ljusdals kommun har hittills tillämpat följande arvoden, baserat på riksdagsarvodet:

Ordförande i valdistrikt	3,9%	2940 kronor (2024)
Vice ordförande	3,7%	2794 kronor
Röstmottagare	3,2%	2416 kronor

Till detta kommer utbildningsarvoden på 400 kronor per tillfälle samt reseersättningar.

Valkansliet har jämfört våra arvoden med ett antal andra kommuner och funnit att det varierar stort men att vi ligger relativt lågt. Jämförelser är dock något svåröverskådliga då villkoren skiljer sig åt t ex när det gäller extra ersättningar utöver grundarvodet (utbildning, extratimmar, resor m m). Somliga kommuner utser också ”kövårdar” med lägre arvode och reserver som får en jourersättning. I en bilaga finns några exempel på andra kommuners arvoden för valförrättare.

Kopplingen till riksdagsarvodet är ett enkelt sätt att säkerställa att arvodena räknas upp med inflationen, och bör därför bevaras. Då utbildningen är obligatorisk för att delta kan dock utbildningsarvodet lika gärna ingå i grundarvodet, vilket förenklar administrationen.

Inför EU-valet beslutade kommundirektören på valkansliets förslag att kommunanställda som tjänstgör på valdagen utöver grundarvodet kompenseras med en extra ledig dag (två dagar för ordförandeuppdrag). Beslutet möjliggjorde ett välkommet tillskott av nya valfunktionärer med god administrativ rutin. Detta beslut belastar inte valnämndens budget utan innebär att kostnaden bärs av övriga förvaltningar i form av ett bortfall av arbetstid. För kommunanställda innebär det i praktiken en rejäl höjning av ersättningen, även om den fortfarande är långt under lönen vid beordrad övertid en helgdag. Tjänstgöring på valdagen är därmed fortfarande ett extra åtagande som bygger på frivillighet, även för kommunanställda. Beslutet tydliggör ändå att genomförandet av allmänna val inte är en fråga bara för en

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Valnämnden

PROTOKOLL

Datum
2024-12-06

enskild avdelning, utan bör betraktas som en del av det samlade kommunala uppdraget.

Tidigare har vi förordnat åtta personer per valdistrikt, ibland sex vid de minsta distrikten. Därutöver har vi behövt rekrytera och utbilda reserver för att hantera sena återbud. Inför valet 2026 föreslås en minskning av antalet valdistrikt från 13 till 11. Valkansliet föreslår att alla distrikt bemannas med nio personer. Det minskar sårbarheten betydligt. Vid EU-val kan det räcka att förordna åtta funktionärer per distrikt, då det är mindre komplicerat. Kostnaden blir då också något lägre vid EU-val.

En bemanning med nio funktionärer enligt förslaget bedöms innebära att kövårdar och reserver i de flesta fall inte behövs, då sent uppkomna luckor istället kan hanteras genom omdisponeringar bland de som redan förordnats. Genom att förordna tre extra vice ordförande skapar vi också beredskap att lösa frånfällen även i ordförandekretsen.

Nedläggningen av valdistrikten Los och Ramsjö behöver kompenseras med förtidsröstning på dessa orter under valdagen samt med utökad service med ambulerande förtidsröstning "bokbussröstning", vilket innebär något fler timarvoden 2026 jämfört med 2024.

Utifrån ovanstående resonemang föreslås:

- Det särskilda utbildningsarvodet tas bort och integreras i valdagsarvodet.
- Arvodet för ordförande i valdistrikt höjs från 3,9% till 8,0% av riksdagsarvodet (från 2945 kronor år 2024 till cirka 6400 kronor år 2026 beroende på hur riksdagsarvodet justeras).
- Arvodet för vice ordförande höjs från 3,7% till 7,0% av riksdagsarvodet (från 2794 kronor år 2024 till cirka 5600 kronor år 2026)
- Arvodet för röstmottagare höjs från 3,2% till 4,5% av riksdagsarvodet (från 2416 kronor år 2024 till cirka 3600 kronor år 2026)
- Timersättningen för övriga valuppdrag (förtidsröstning m m) ligger kvar på 0,3% av riksdagsarvodet (226,5 kronor år 2024 blir cirka 240 kronor år 2026). Den gäller för tillfälligt anställda samt för kommunanställda som tar valrelaterade uppdrag på helger.
- Funktionärer i reservpool ersätts med fyra timmars arvode om de deltagit i utbildningen men därefter inte kallas in. Om de erbjuds uppdrag men tackar nej utgår inget arvode.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Valnämnden

Datum
2024-12-06

Genomförande av val är en del av det kommunala uppdraget och all kommunens personal och övriga resurser kan (i dialog mellan valkansliet och respektive enhet) tas i anspråk utifrån behov. På vardagar ingår uppgifter kopplade till valet i anställningen och arvoderas inte extra.

Förslaget innebär, vid en minskning av antalet valdistrikt till elva och utvidgad förtidsröstning, att kostnaden för arvoden till funktionärer i förtidsröstningen och på valdagen beräknas öka från ca 415.000 kronor till ca 550.000 kronor.

Nya arvoden för valfunktionärer i Ljusdals kommun

	Höjd %-sats	Arvode 2026	Antal	Kostnad 2026
Ordf valdistrikt	8,00%	6400	11	70400
Vice ordf	7,00%	5600	14	78400
Röstmottagare	4,50%	3600	74	266400
Timarvode	0,30%	240	550	132000
			99	547200

* baserat på antagandet att riksdagsarvodet höjts från 75.500 till 80.000 kr/mån 2026 (ca 3%/år)

Jämförelse		Arvode 2024	Utb	Antal	Kostnad 2024
Ordf valdistrikt	3,90%	2945	800	13	48679
Vice ordf	3,70%	2794	800	13	46716
Röstmottagare	3,20%	2416	400	74	208384
Timarvode	0,30%	226,5	400	476	111814
				100	415592

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 28 november 2024
Omvärldsbevakning arvoden till röstmottagare

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Valnämnden

Datum
2024-12-06

Yrkanden

Solange Nordh (C), Jan Nordlinder (S), Per-Olof Persson (M) , Thomas Evensson (M) och Kennet Hedman (M): Bifall till förslaget.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition om bifall eller avslag till Solange Nordhs m fl yrkande. Ordföranden finner att valnämnden bifaller detta.

Beslutsexpediering

Akt
Kommunstyrelsen

Valnämnden

Datum
2024-12-06

§ 26

Dnr VN-00014/2024

Översyn av kommunens indelning i valdistrikt inför valet 2026

Valnämndens förslag:

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar

1. Förslag till ny indelning i valdistrikt inför valen 2026 fastställs, med innebörden att dagens 13 valdistrikt blir 11.
2. Det nya valdistrikt som bildas av Los-Hamra och Korskrogen-Kårböle får namnet Korskrogen-Los.
3. Det nya valdistrikt som bildas av Ramsjö-Hennan och Tallåsen får namnet Tallåsen-Ramsjö.
4. Gränserna mellan valdistrikten justeras för att bättre överensstämja med naturliga topografiska gränser.

Sammanfattning av ärendet

Enligt vallagen ska ett valdistrikt omfatta mellan 1 000 och 2 000 röstberättigade, om det inte finns särskilda skäl för annat. Ett valdistrikt får omfatta färre än 300 röstberättigade endast om det finns synnerliga skäl. Valdistriktens utformning fastställs av länsstyrelsen inför varje val, efter förslag från kommunfullmäktige.

Dialog med länsstyrelsen har hållits och resulterat i ett förslag till ny indelning, där valdistrikten Los-Hamra och Korskrogen-Kårböle slås samman till ett nytt distrikt, och valdistrikten Ramsjö-Hennan och Tallåsen slås samman till ett nytt distrikt.

För samtliga övriga distrikt sker gränsjusteringar för att bättre följa vallagens riktlinjer om att gränserna skall följa naturliga topografiska landmärken.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Valnämnden

Datum
2024-12-06

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 6 november 2024
Valnämndens protokoll 10 maj 2024
Valnämndens protokoll 15 januari 2021, § 1
Beslut från Länsstyrelsen 2021-11-30

Yrkanden

Solange Nordh (C), Kennet Hedman (M), Thomas Evensson (M), Jan Nordlinder (S) och Per-Olof Persson (M): Bifall till förslaget.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition om bifall eller avslag till Solange Nordhs m fl yrkande. Ordföranden finner att valnämnden bifaller detta.

Beslutsexpediering

Akt
Kommunstyrelsen

Valnämnden

Datum
2024-12-06

§ 27

Dnr VN-00018/2024

Utvärdering av EU-valet 2024

Valnämnden beslutar

1. Informationen noteras till protokollet.

Sammanfattning av ärendet

Valkansliet skickade ut en enkät till samtliga som arbetade med EU-valet 2024. Enkäten skickades ut i juni, 102 personer svarade på den.

Sammanfattningsvis var upplevelsen som valfunktionär övervägande mycket positiv med bra stöd och utbildning, men det finns utrymme för förbättringar i information och organisation.

Övergripande upplevelse

Positiv upplevelse: 87,2% (betyg 9-10) tyckte att uppdraget var en positiv upplevelse.

Kommentarer: Många uppskattade den trevliga arbetsmiljön, känslan av att göra en meningsfull insats och det goda samarbetet i teamet. Några nämnde att det kunde vara lite att göra i vallokalen på söndagen.

Information och förberedelser

Bra information: 79,4% (betyg 9-10) ansåg att de fick bra information om uppdraget innan de tackade ja.

Kommentarer: De flesta tyckte att utbildningen och informationen var bra och tillräcklig. Några nämnde att Mobilise var svårt att använda och att informationen om systemet kunde var tydligare.

Utbildning

Bra utbildning: 85,3% (betyg 9-10) var nöjda med utbildningen de fick inför uppdraget.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Valnämnden

Datum
2024-12-06

Kommentarer: Utbildningen ansågs vara bra och tydlig med bra material och möjlighet att ställa frågor. Några önskade mer detaljerad genomgång av specifika moment som att fylla i röstlängden.

Stöd från valorganisationen

Bra stöd: 86,2% (betyg 9-10) kände att de fick bra stöd av valorganisationen.

Kommentarer: Snabba svar och bra stöd nämndes, men några hade problem med Mobilise.

Förståelse för uppdraget

Klar förståelse: 75,5% (betyg 9-10) visste vad som förväntades av dem under valdagen.

Kommentarer: De flesta kände sig väl förberedda, men några upplevde otidlighet kring ansvarsfördelning och uppgifter.

Material och organisation

Material på plats: 89,2% (betyg 9-10) ansåg att materialet fanns på plats i rätt tid.

Kommentarer: Det mesta materialet var välorganiserat, men några nämnde att vissa saker saknades eller var felaktiga.

Röstmottagning och väljarinteraktion

Bra mottagning: 86,3% (betyg 9-10) kände sig trygga under valet.

Kommentarer: Positiv atmosfär och bra samarbete i teamet, men några upplevde att det var lite nervöst eller segt.

Trygghet under valet

Kände sig trygga: 90,2% (betyg 9-10) kände sig trygga under valet.

Kommentarer: Lugn och trygg atmosfär, inga större incidenter rapporterades.

Valnämnden

Datum
2024-12-06***Rösträkning***

Bra rösträkning: 83,3% (betyg 9-10) tyckte att rösträkningen efter klockan 21:00 fungerade bra.

Kommentarer: Välorganiserat men några tyckte att instruktionerna kunde vara tydligare och att tempot ibland blev forcerat.

Ekonomisk ersättning

Rimlig ersättning: 61,8% (betyg 9-10) ansåg att den ekonomiska ersättningen var rimlig.

Kommentarer: Några tyckte att ersättningen kunde vara högre, särskilt jämfört med andra kommuner.

Framtida deltagande

Vill delta igen: 78,4% (betyg 9-10) skulle gärna arbeta som valfunktionär igen.

Kommentarer: Många tyckte att det var ett trevligt och meningsfullt uppdrag och skulle gärna delta igen, medan några nämnde ålder som en begränsning.

Förbättringsförslag

Organisation och utbildning: Förslag om att utbildningen ska ligga närmare valet och att informationen ska vara tydligare.

Förtidsröstning: Förslag om bättre information och fler valsedelsställ.

Nationella regelverket: Förslag om att förbättra röstningsprocedurer och tydligare direktiv.

Demografi

Kön: 69,6% kvinnor, 29,4% män, 1% annat/vill ej uppge

Ålder: 28,4% under 50 år, 39,2% mellan 50-65 år, 32,4% över 65 år.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Valnämnden

Datum
2024-12-06

Beslutsunderlag

Sammanställning av enkätsvar

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition om bifall eller avslag till att informationen noteras till protokollet. Ordföranden finner att valnämnden bifaller detta.

Beslutsexpediering

Akt

Signering

Följande parter har signerat detta dokument

Namn: Karin Höglund

Datum: 2024-12-18 09:13

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

ED65D9AD3181C16A4506041C92D720098FEDF4B3370D3D6F8963F4BC56F2A8EB

Namn: KENNET HEDMAN

Datum: 2024-12-18 09:14

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

ED65D9AD3181C16A4506041C92D720098FEDF4B3370D3D6F8963F4BC56F2A8EB

Namn: CLARA MARIE SOLANGE NORDH

Datum: 2024-12-18 09:44

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

ED65D9AD3181C16A4506041C92D720098FEDF4B3370D3D6F8963F4BC56F2A8EB